Waardigheid of meedoen?

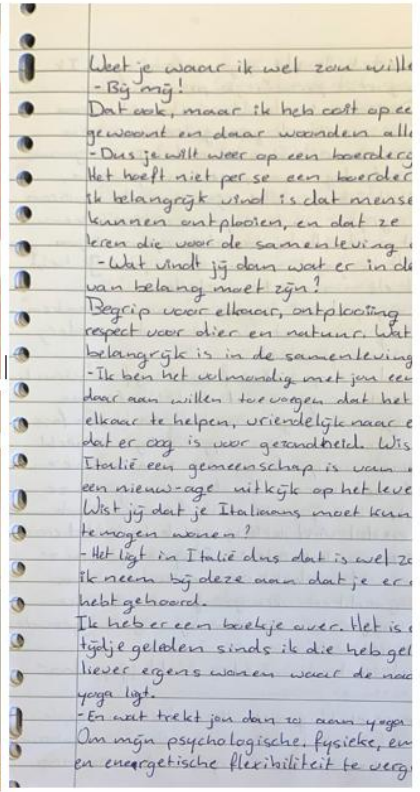

Dries de Moor, contact: dries.demoor@han.nl
Lectoraat Ethiek van verbinding met mensen met een verstandelijke beperking
HAN_UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Het voelt tóch als falen

Over de verwezenlijking van het goede leven via dagbesteding op de zorgboerderij tegen de achtergrond van de neoliberale samenleving

Radboud Universiteit

HAN_UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Onderzoeksaanpak

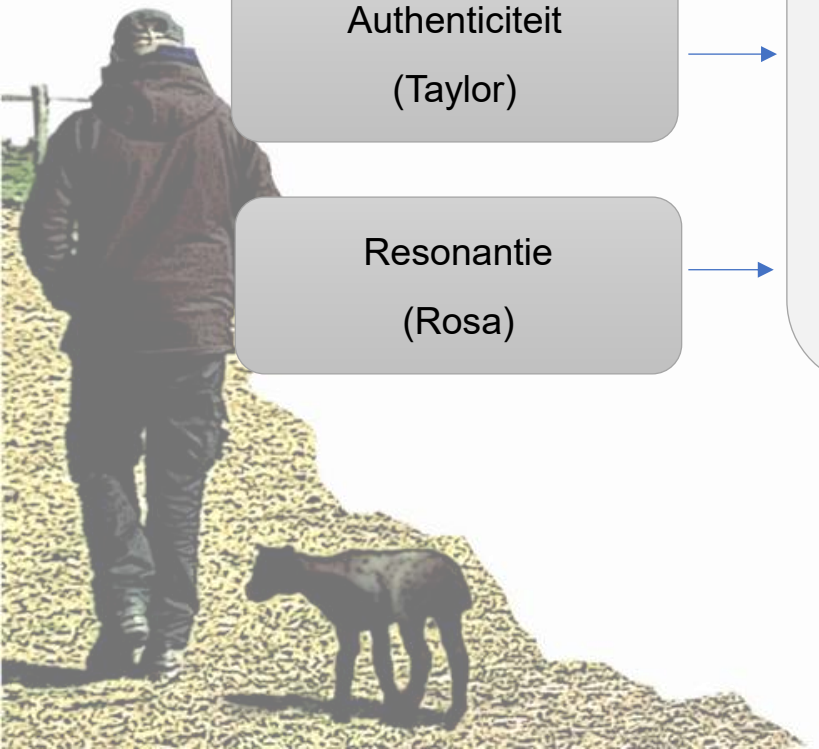

Vermogens
(Nussbaum)

Authenticiteit
(Taylor)

Resonantie
(Rosa)

Neoliberale participatie samenleving

Sociaal werk

Dagbesteding

Conceptuele synthese

Praktijk

Beschouwing
Goede leven

Kenmerken moderne goede leven

1. Respect voor het leven
2. Zingeving (gezinsleven, productiviteit en groei)
3. Waardigheid (besef van hoe we respect opwekken)

De heersende moraal

- Zelfredzaam
- Ontwikkeling
- Werken of naar school
- ‘Thuisbubble’

en in deze zaken zingeving ervaren =

respect van anderen en bouwen aan (eigen)waardigheid

Goed leven volgens deelnemers

- Betekenisvolle relaties;
- Zelfbeschikking;
- Productiviteit en persoonlijke groei;
- Zingeving in het alledaagse.

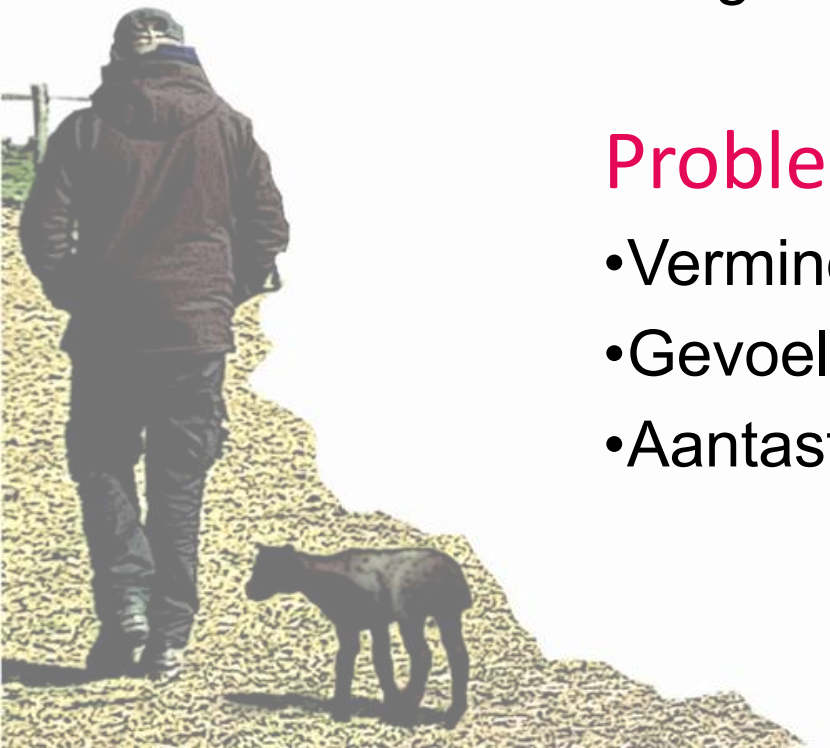

Problemen:

- Verminderd welbevinden;
- Gevoel niet te voldoen aan verwachting productiviteit en groei;
- Aantasting van waardigheid

Goed leven volgens zorgboeren

- Zingeving;
- Op *eigen wijze* productief kunnen zijn en persoonlijke groei doormaken;
- Waardigheid (erbij horen, serieus genomen worden, waardering voor eigen kwaliteiten en tempo, etc).

HAN_UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Conclusies

- Voldoende basismogelijkheden in NL
- Onvoldoende productief -> minder-waardig -> “Het voelt tóch als falen”
- Werkplekken onvoldoende toegerust
- Dagbesteding binnen – of buiten de samenleving?
- Concept dagbesteding herzien: minder nadruk op arbeid, meer op resonantie
- Mensvisie zorg- en welzijn: van ‘goed burgerschap’ naar ‘waardig leven’

Menselijke waardigheid

"De kenmerken waarmee we volgens onszelf het respect van de mensen om ons heen opwekken (of er niet in slagen dat op te wekken)" (Taylor, 2011, p. 53).

Paradigmata mensen met een beperking				
	Defect	**Ontwikkeling**	**Burgerschap**	**Waardigheid**
Mensvisie	Mens met beperkingen	Mens met mogelijkheden	Mens met rechten en plichten	Mens met verlangens en ervaringen
Status persoon	Patiënt	Burger	Leerling	Medemens
Begeleiding	Verzorgen/ Behandelen	Trainen/ Ontwikkelen	Ondersteunen	Verplaatsen in/ Prikkelen
Plaats van ondersteuning	Instituut	Speciale voorzieningen in de samenleving	Gewone voorzieningen in de samenleving	In vitaal netwerk
Maatschappelijke houding	Segregatie	Normalisatie	Integratie/ Inclusie	Verwachtingsvolle acceptatie

Overzicht historische ontwikkeling paradigma's (Reerink et al., 2017)

‘Jezelf zijn’ doe je samen met andere ‘zelven’

